

Landeshauptstadt
München
Direktorium

Koordinierungsstelle
für gleichgeschlechtliche
Lebensweisen

Zwischen allen Welten:

Između svih svetova

**Razmišljanja o situaciji lezbejki i gej muškaraca
migranata u Minhenu**

Impresum
Izdavač:
Landeshauptstadt München
Direktorium
Hauptabteilung II
Koordinierungsstelle
für gleichgeschlechtliche Lebensweisen
(Koordinacioni štab za način života osoba istog pola)
Angertorstraße 7 (Eingang Müllerstraße)
80469 München

Tekst:
Andreas Unterforsthuber
Tel: (0 89) 23 00 09 42
E-Mail: a.unterforsthuber@muenchen.de
Internet: www.muenchen.de/koordinierungsstelle

Oblikovanje:
Stadtkanzlei, Satz und Grafik
Ingrid Fidelak
Štampa:
Stadtkanzlei
1. Auflage 2007

Sadržaj

1. Uvodne napomene
2. Ljudska prava kod homo, -bi- i transseksualiteta
3. Psihičko opterećenje lezbejki i gej muškaraca migranata
4. Socialni problemi lezbejki i gej muškaraca migranata
5. Situacija unutar homoseksualnih komuna
6. Omladina, nasilje i stigmatizacija
7. Zakonski problemi
8. Transseksualizam i migracija
9. Perspektiva

1. Uvodne napomene

23.11.2006. je Gradski savet doneo odluku o osnovama i strukturama integracione politike. U osnovnim načelima integracionog koncepta definisano je da sve mere integracije i njihovo dejstvo u pogledu spremnosti prihvatanja načina života osoba istog pola, moraju biti proverene.

Zbog toga koordinacioni štab usklađivanja načina života osoba istog pola (Koordinierungsstelle für gleichgeschlechtliche Lebensweisen) iznosi ovde nekoliko razmatranja o životnoj situaciji lezbejki i gej muškataca migranata. Pritom će akcentat biti stavljen na moguće probleme ovih grupa stanovnika. Međutim, ne treba zabodaviti da naravno lezbejke i gej muškarci migranti – kao uostalom i sve migrantkonje i migranti- takođe raspolažu mnogim resursima koji predstavljaju socijalno i kulturno bogatstvo celokupnog (gradskog) društva.

Odnos između homoseksualnog i ne homoseksualnog stanovništva nemačkog i ne nemačkog porekla jasan je pokazatelj uspeha integracije i napredka razvoja tolerancije. Sa obe strane, kako sa nemačke tako i sa strane stanovništva sa migrantskom pozadinom, postoji još uvek jasna i naglašena odbojnost prema drugačijim seksualnim identitetima. Dok je društveni razvoj poslednjih 15 godina tu odbojnost kod dela nemačkog stanovništva kulturološki prikrio (a uprkos svemu tome ona postoji i deluje!), kod dela migrantskog stanovništva ona je jasnije vidljiva.

Stoga je životna situacija lezbejki i gej muškaraca migranata dodatno, uz postojeće teškoće i različite probleme svih migranata, obeležena i biće ovde prikazana. Da li će i u kojoj meri individualne životne situacije ovim tačkama biti obuhvaćene, zavisi od mnogih faktora (ekonomska situacija, sigurnost dozvole boravka, familijarni i socijalni resursi, podrška itd.)

2. Ljudska prava kod homo-, -bi- i transseksualiteta

Situacija sa ljudskim pravima za homo-, bi- i transseksualne osobe je 2006. godine bila predmet jednog velikog upita upućenog Saveznoj vladi. U skladu s tim su sporazumne seksualne veze između odraslih osoba istog pola u oko 82 države (od ukupno 192 postojeće države u svetu), zabranjene i krivično se kažnjavaju. Kaznene mere se kreću od novčanih kazni preko delimično visokih kazni zatvora (na pr. do 25 godina u Trinidadu), telesnih kažnjavanja (bičovanje i udaranje motkom) pa sve do smrtne kazne (publikacija 16/2800 nemačkog Bundestag-a, od 14.12.2006)

„19. jula 2005. godine u Iranu su javno pogubljena dvojica mladića zbog obostrane seksualne veze. Ovom pogubljenju su prethodila, takođe javna, mnogobrojna bičovanja “ (Wikipedia u.a.)

„Takođe i u SAD se događaju napadi na seksualne manjine. U septembru 2005. je američka sekcija amnesty international u jednom izveštaju navela da su veoma česti policijski napadi na osobe koje se identifikuju kao lezbejke, gej muškarci, biseksualci ili transseksualci, . (amnesty international, Journal Mai 2006.)

„Oni su me zatvorili i slali mi svaki dan jednog muškarca koji me je silovao. Kada sam zatrudnela, prisilili su me da se udam za njega.“

Izveštaj jedne mlade devojke iz Simbabwe opisuje pokušaj njene familije da je „izleči“ od njenog lezbejstva.

Ovo nije jedinstven slučaja. Žene koje javno otkriju da su lezbejke, bivaju od svojih familija često prisiljavane na udaju i seksualne veze sa muškarcima.

(amnesty international, Journal Juli/August 2001)

Pored ovih drastičnih kaznenih problema, u mnogo više zemalja postoji zakonska diskriminacija koju javnost samo delimično vidi kao kršenje ljudskih prava. Upravo u skorije vreme se, na pr. u diskusijama oko zakona o antidiskriminaciji ili uvođenju životnih partnerstava osoba istog pola u zapadnoevropskim državama, pokazalo da postoje jaki politički i crkveno-religiozno motivisani otpori protiv jednakog tretmana za lezbejke, gej muškarce, bi i transseksualce.

Kod razmatranja situacije o ljudskim pravima ne treba podleći iskušenju i posmatrati ovo samo kao problem određenih država u Africi ili na Bliskom Istoku.

Potcenjivački društveni stav i stigmatizacija gej muškaraca, lezbejki i transseksualaca i njihovo diskriminisanje postoji takođe i u mnogobrojnim zapadnjački orijentisanim demokratijama. Prema tome i migrantkinje i migranti iz tih zemalja su pogođeni određenim problemima

3. Psihičko opterećenje lezbejki i gej muškaraca migranata

Lezbejke i gej muškarci sa migracionom pozadinom često su izloženi opterećujućoj psihičkoj situaciji. Politička, kulturna i crkveno-religiozna pozadina u mnogim zemljama njihovog porekla često ocenjuje homoseksualnost, kao gore opisano, potcenjivački, čak neprijateljski. Homoseksualnost se omalovažava i čak joj se pretilo smrtnom kaznom. Pogođeni ova potcenjivačka i omalovažavajuća držanja često i sami duševno prihvataju i to ih primorava na suočavanje sa pretećom životnom situacijom, kako unutrašnjom tako i spoljašnom (internalisierter Homophobie=socijalna averzija prema gej muškarcima i lezbejkama). U mnogim zemljama porekla ne postoji mogućnost slobodnog življenja homoseksualnog života. Javne institucije za lezbejke i gej muškarce su nezamislive. Homoseksualci žive svoj homoseksualni život u tajnosti, često sveden na tajne seksualne i socijalne kontakte. Konfrontacija sa jednim relativno liberalnim načinom života u Nemačkoj i stalno ponavljajući kontakt sa tom temom, može pogođenima znatno pooštriti ovu konfliktnu situaciju. Kao posledica ovog unutrašnjeg konflikta je proces razvoja identiteta (coming out) često nemoguć ili je otežan. Izgradnja jednog stabilnog samopoštovanog gej ili lezbejskog identiteta zahteva mnogo snage. U koliko ta izgradnja ne uspe i unutrašnji konflikti se ne reše na odgovarajući način, to može dovesti do psičkih problema.

4. **Sozialni problemi lezbejki i gej muškaraca migranata**

Gej muškarcima i lezbejkama sa migrantskom pozadinom pretila izolacija pa i telesno nasilje u sopstvenom društvu, ako se tamo sazna za njihovu homoseksualnost. Time su ugrožene familijarne, socijalne, kulturne i ostale bitne strukture.

Primer: Socijalna radnica jedne ustanove za mladiće čiji su roditelji Turci, izveštava o jednom 17-godišnjem mladiću koji postaje svestan svoje homoseksualnosti. Mladić postaje upadljiv, tendencija samoubistva je prisutna. Posle dugih savetovanja, on uspeva da se poveri socijalnom pedagogu. Strašno se boji da ga ne isključe iz grupe njegovih vršnjaka (peer group) ako ostali mladići saznaju za njegovu homoseksualnost.

Upravo kod muške omladine, na pr. turskog porekla, intenzivna telesna neseksualna bliskost među prijateljima je uobičajeni fenomen. To je za stvaranje identiteta omladine u turskoj kulturi i za daljnji razvoj mladih muškaraca važno, ali se ne sme poistovećivati sa homoseksualnim tendencijama.

U slučaju otkrivanja njegove homoseksualnosti, mladiću bi pretila opasnost od isključenja iz grupe njegovih vršnjaka i od eventualnih napada. Sa velikom verovatnoćom bi pristup socijalnom prostoru u kome živi (životna okolina, škola, porodica, prijatelji) bio sprečen.

Migrantkinje lezbejke i gej migranti se često kreću granicom između različitih socijalnih svetova. Oni moraju uspeti da osiguraju socijalne i kulturne veze sa svojim poreklom kao i sa svojim aktuelnim svetom u kome žive. Takođe moraju i svoj homoseksualni identitet tako da integrišu u svoj socijalni život da time ne zatvore granicu svom socijalnom poreklu. Ako taj integracioni potez uspe, dotični će raspolagati raznovrsnim resursima kojima mogu tumačiti, posredovati i stvarati razumvanje između ovih svetova.

5. Situacija unutar homoseksualnih komunata

Treba imati u vidu da i u delovima homoseksualnih komunata postoji, kao i kod ostalih grupa stanovništva, odbojno držanje prema strankinjama i strancima.

Iako rasprava sa sopstvenim otuđenjem dovodi često do otvorenijeg stava, to nije nikakva garancija da duboko ukorenjeni strahovi od stranog ipak ne utiču na sopstveno ponašanje. Pored toga se postojeća i publikovana odbojnost prema homoseksualitetu unutar sopstvenih migrantskih grupa oseća kao opasnost za izbornu slobodu i kao nedostatak respekta prema ličnom identitetu

Ovo izraženo „međukulturno krizno polje“ ima uticaja kako na (ne)odnos između homoseksualnih i migracionih komunata tako i na životnu situaciju dotičnih migrantkinja i migranata.

Gej migranti i lezbejke migrantkinje su time često pogođeni višestrukom diskriminacijom. Ako se u njihovim porodicama i među zemljacima njihova homoseksualnost ne prihvata ili tamo nije tema razgovora, to dovodi do osećanja (i stanja) izolovanosti pa čak do povlačenja i osamljenosti.

U nemačkom većinskom društvu oni bivaju diskriminirani zbog svog različitog seksualnog identiteta i na osnovu određenih opšte postojećih mehanizmima prema migrantkinjama i migrantima (kenofobija).

Lezbejke migrantkinje su uz to pogođene i diskriminacijom koju u nemačkom društvu trpe žene.

S druge strane, u homoseksualnim komunatima nema uvek razumevanja za posebna opterećenja i životne situacije migrantkinja i migranata. Pokušaj spajanja kulturnih vrednosti i normi zemalja porekla sa nemačkim načinom života, često dovodi do toga da gej muškarci i lezbejke sa migracionom pozadinom razvijaju svoje sopstveno, njihovoj životnoj situaciji odgovarajuće, ophođenje sa svojom homoseksualnošću.

Na žalost, to se retko priznaje kao nešto pozitivno nego se radije ismejava kao nešto zaostalo.

A ako nedostaje osnovno interesovanje za vrednosti, norme i istoriju drugih kultura, homoseksualne migrantkinje i migranti čak i u homoseksualnim komunatima ostaju stranci.

Mora se konstatovati da ponuda za ovu grupu stanovništva u Minhenu ima veoma malo. Trenutno postoji jezički kružok za lezbejke i gej muškarce koji govore francuski i španski (Sub e.V.), jedna grupa za Grkinje i Grke (Ermis), jedna grupa za lezbejke sa migracionom pozadinom (LeTRa). Sub-Savetovalište, kao prvi migracioni projekat, trenutno radi na osnivanju jedne međukulturne grupe za kovanje koja bi bila mogućnost susretanja.

6. Omladina, nasilje i stigmatizacija

Muška omladina sa i bez migrantske pozadine je kod stvaranja svog identiteta i razvoja muškosti posebno izložena višestrukim problemima čije savlađivanje njima često predstavlja teret i stavlja ih pod priličan psihički stres. To važi pre svega onda kada su socijalni i ekonomski uslovi života zapostavljeni i / ili ako se kreću kriznim poljem između vrednosti i normi kulture iz koje potiču i nemačke kulture a pritom ne dobijaju nikakvu pomoć kako bi savladali probleme.

Tako nastala agresivnost usmerava se i protiv gej muškaraca i lezbejki, pa se na pr. odlazi na poznata mesta gde se sreću gej muškarci, njima se tamo pretili ili se oni izlažu telesnom nasilju. Jasno prepoznatljive lezbejke moraju trpeti vređanja, često im se pripisuje da „još nisu srele pravu muškačinu“ čime se omalovažava njihov lezbejski način života.

Gej muškarci postaju na poseban način žrtve jer mladići koji su i inače nesigurni u traženju uloge svog polnog identiteta, njihovo otvoreno življenje seksualnog identiteta mogu doživljavati kako napad na vlastitu ličnost. Omalovažavanje i telesno ponižavanje gej muškaraca služi, tobože kao zamena za odbranu od strahova i nesigurnosti vezano za vlastitu ulogu polnog identiteta (vidi i : Informationsstelle Wissenschaft & Frieden Heft Nr. 11).

Upravo nesigurne socijalne i ekonomske životne okolnosti mladih mogu dovesti do toga da se subjektivno doživljeno ugrožavanje ličnog samopouzdanja relativira kroz obezvređivanje drugih grupa stanovništva. Homoseksualni muškarci i lezbejke su omiljeni „dežurni krivci“ jer počinioци nasilja nad homoseksualcima, pretpostavljaju da se lezbejke i gej muškarci neće braniti a posebno da neće kod policije podnositi prijavu kako ne bi otkrili svoju homoseksualnost.

Učešće strane omladine u nasilju nad homoseksualcima često privlači posebnu pažnju i publicitet. To dovodi do pretpostavke da su oni glavna grupa izvršitelja čak i ako to u konkretnom slučaju ne mora da bude tačno . Posledica toga je da lezbejke i gej muškarci sa migracionom pozadinom imaju u homoseksualnoj komuni jedno dodatno opterećenje jer se nastale predrasude prema migrantima u krajnjoj liniji i na njih prenose.

7. Zakonski problemi

Ovde će, kao primer za često tešku zakonsku situaciju, biti navedene dve oblasti problema. Podnosioci zahteva za dobijanje azila sa istopolnim identitetom su izloženi posebnim opterećenjima. Ako kao razlog za azil navedu svoju homoseksualnost a zahtev pored toga bude odbijen, morali bi da se vrate u svoju domovinu gde im prete teške kazne. Uz to je otkrivanje sopstvenog homoseksualiteta pred ovdašnjim državnim institucijama teško jer je vezano sa strahom od odgovarajućih represalija koje su sprovodile ustanove u zemlji porekla.

To može dovesti do toga da podnosioci zahteva pokušaju da navedu druge razloge koji onda eventualno nisu dovoljni za dobijanje azila. Tada se stvarni razlog za azil mora naknadno navesti.

Takodje se ne sme zaboraviti da boravak u smeštajima za azilante može biti nepodnošljiv ako se tamo sazna za homoseksualnost. To dovodi do prećutavanja čime situacija pogođenog postaje još teža.

U nemačkom zakonu o partnerstvu su strane partnerke i partneri istog pola u odnosu na Nemce u lošijem položaju jer njihova životna zajednica, nasuprot braku, ne može biti sklopljena pred nemačkim predstavništvima u inostranstvu. Tamo se mora podneti zahtev za vizu radi sklapanja životnog partnerstva koja će biti uvedena u pasoš. To dovodi u mnogim zemljama do nekalkulisanih rizika.

Zahteve -za manje riskantne - vize za posetu, kako navodi koordinacioni štab, nemačka predstavništva u inostranstvu veoma često odbijaju radi loših životnih uslova u zemlji porekla.

„Peter J. (promenjeno ime), zaposlen u jednoj velikoj minhenskoj firmi, obratio se koordinacionom štabu sa sledećim problemom:

On često poslovno boravi u jednoj državi u kojoj se homoseksualnost strogo kažnjava. Tamo je upoznao jednog domaćeg građanina sa kojim godinama održava tajnu ljubavnu vezu. Pošto se veza pokazala kao stabilna, nastala je želja za zajedničkim životom u Nemačkoj. Da bi mogao da dođe u Nemačku, njegovom partneru je potrebna viza. Jedinu ispravnu vizu „ulaznu vizu za sklapanje životnog partnerstva“, na koju bi po zakonu imao pravo, ne može da traži jer bi ona bila uvedena u pasoš njegovog prijatelja. To bi moglo imati nesagledive posledice za njega.

Predstavništvo u inostranstvu odbija izdavanje vize zbog nesigurnih namera povratka podnosioca u njegovu domovinu.

Veza između ova dva muškarca je propala zbog ove situacije i jer je promenom radnog mesta prestao i boravak Nemca u toj zemlji.“

(realan primer koordinacionog štaba).

Ako bi se životno partnerstvo ipak moglo voditi u u Nemačkoj, za migrantkinje i migrante iz nesigurnih zemalja porekla nastaje jasno zavisano odnos prema nemačkom partneru jer je njeno odnosno njegovo boravišno pravo povezano sa životnim partnerstvom. U slučaju rastanka, to ponekad dovodi do posebno teških životnih situacija jer pri povratku u zemlju porekla treba računati sa represalijama ako se tamo otkrije životno partnerstvo sa osobom istog pola.

8. Transseksualnost i migracija

Grupa transseksualnih migrantkinja i migranata je verovatno brojčano relativno mala, ali zaslužuje posebnu pažnju. Pored gore opisanih problema, oni su često pogođeni još jasnijim stigmatiziranjem i ograničavanjem i nailaze istovremeno na nedvosmisleno manje mogućnosti za pomoć. U granicama mogućnosti i razuma, kod planiranja mera treba u obzir uzeti specijalne potrebe transseksualaca.

„U mnogim zemljama Latinske Amerike, a prvenstveno u Venezueli, Ekvadoru i Gvatemali, transseksualce maltretira policija, ona ih samovoljno hapsi, muči ili oni umiru pod misterioznim okolnostima u zatvoru. Njihovo građansko pravo se ne poštuje. Zlostavljanje se zakonski ne goni ili je čak sama policija počinitelj. Čak i u jednoj državi kao što je Ekvador u čijem ustavu je jednakost svih individua nezavisno od seksualne orijentacije izričito naglašena, njihova se prava krše“
(amnesty international, Journal Mai 2006)

9. Perspektiva

Poželjno je da se životni uslovi lezbejki migrantkinja i gej muškaraca migranata poboljšaju i da se razvije jedno uzajamno poštovanje i prihvatanje između migracionog i homoseksualnog stanovništva.

Za to se mogu predložiti sledeće neophodne ponude i mere na različitim nivoima, na pr:

- Specifične mogućnosti pomoći za ciljne grupe dotičnih migrantkinja i migranta.
- Mesta za sretanje i razumevanje između homoseksualnog i migracionog stanovništva.
- Informisanje i usavršavanje na temu „Način života istih polova- Gleichgeschlechtliche Lebensweisen“ i „Međukulturno razumevanje- Interkulturelle Verständigung“ u institucijama obe grupe stanovništva
- Ponude za prevenciju nasilja i razvijanje tolerancije među omladinom

Koordinacioni štab načina života osoba istog pola (Koordinierungsstelle für gleichgeschlechtliche Lebensweisen) zajedno sa savetovalištem za lezbejke, LeTRa i Sub-savetovalištem za gej muškarce, ubuduće će se pojačano posvetiti ovoj temi.

Hvala lepo

Srdačno se zahvaljujemo na pomoći i idejama
gospođi Diana Horn, gospodinu Sascha Hübner, gospodinu Sebastian Kempf,
gospođi Koziol i gospodinu Murat Ürün!
